

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 443/2014-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. augusta 2014 predbežne prerokoval sťažnosť Š. F. a S. F., zastúpených advokátom JUDr. Petrom Folprechtom, Michelská 81, Praha 4, Česká republika, vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 20, čl. 21, čl. 46 a čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj namietaného porušenia čl. 12 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5 Co/364/2012 z 28. mája 2013 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Michalovce sp. zn. 12 C/118/2011 z 26. apríla 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Š. F. a S. F. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. októbra 2013 doručená sťažnosť Š. F. (ďalej aj „sťažovateľ v prvom rade“) a S. F. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojich základných práv podľa čl. 20, čl. 21, čl. 46 a čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako

aj porušenie čl. 12 ústavy rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co/364/2012 z 28. mája 2013 (ďalej aj „namietaný rozsudok krajského súdu“) v spojení s rozsudkom Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 12 C/118/2011 z 26. apríla 2012 (ďalej aj „namietaný rozsudok okresného súdu“).

2. Zo sťažnosti a z k nej pripojených písomností vyplýva, že okresný súd namietaným rozsudkom uložil sťažovateľovi v 1. rade (odporcovi) povinnosť vypratáť nehnuteľnosti v katastrálnom území obce. Krajský súd o odvolaní sťažovateľov rozhodol tak, že namietaným rozsudkom rozsudok okresného súdu potvrdil.

3. Sťažovatelia v sťažnosti uviedli, že v ich prípade „došlo v řízení před odvolacím soudem ale i před soudem 1. stupně k vadám podřaditelným pod ustanovení § 237, písm. e) písm. f) O.s.p. a dle § 241, odst. 2, písm. a) písm. b), písm. c) O. s. p. a k porušení Ústavy SR ve čl. 46, čl. 48, čl. 20, čl. 21, čl. 12 v neprospěch stěžovatelů“.

4. Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd nálezom vyslovil, „*kteřé základní právo a nebo svoboda a které ustanovení Ústavy SR, ústavního zákona nebo mezinárodní smlouvy byly porušeny a čím a kým a dále, aby rozhodl takto: ... Rozsudek Krajského soudu v Košicích sp. zn. 5 Co/364/2012-179 ze dne 28. 5. 2013 a Rozsudek Okresního soudu Michalovce sp. zn. 12 C/118/2011-89 ze dne 26. 4. 2012 se zrušují*“.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými

sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich.

7. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

8. Podstatou námietok sťažovateľov je právne posúdenie postupu namietaných rozsudkov okresného súdu a krajského súdu v ich právnej veci najmä z hľadiska rešpektovania ich označených práv podľa ústavy a dohovoru (v petite, ktorým je ústavný súd podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný, ich však sťažovatelia ani neuviedli, pozn.), v dôsledku porušenia ktorých sa domáhali v konaní pred ústavným súdom zrušenia nimi označených rozhodnutí menovaných všeobecných súdov (bod 4).

9. Ústavný súd dopytom na okresnom súde zistil, že proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 5 Co/364/2012 z 28. mája 2013 (v spojení s rozsudkom okresného súdu sp. zn. 12 C/118/2011 z 26. apríla 2012) podali sťažovatelia dovolanie 9. septembra 2013 (doplnili ho 15. októbra 2013) a spis bol 8. novembra 2013 predložený na rozhodnutie o dovolaní Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“).

10. Ak sa za tejto situácie domáhali sťažovatelia ochrany svojich práv na najvyššom súde (bod 4) a zároveň aj na ústavnom súde, musela byť ich sťažnosť odmietnutá pre jej predčasnosť, pretože o ochrane označených práv, ktorých porušenie namietajú, bude najprv rozhodovať najvyšší súd.

11. Ústavný súd preto zaujal názor (podobne I. ÚS 169/09, I. ÚS 178/2010), že v prípade podania opravného prostriedku (odvolania či dovolania) a súbežne podanej ústavnej sťažnosti je ústavná sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o takomto opravnom prostriedku (v danom prípade o dovolaní). Pritom lehota na podanie takejto sťažnosti bude považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (porovnaj tiež rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská proti Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54 alebo vo veci Soffer proti Česká republika, sťažnosť č. 31419/04, body 47 a 48) napadnutému opravným prostriedkom (riadnym alebo mimoriadnym).

12. Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou (tá navyše neobsahuje zákonom o ústavnom súde požadované náležitosti), ako aj ďalšími návrhmi sťažovateľov meritórne už nezaoberal, ale podľa zásady ratio temporis ju odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (obdobne I. ÚS 46/2014, I. ÚS 215/2014, I. ÚS 220/2014).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. augusta 2014